

Cronfa Amaethyddol Ewrop ar
gyfer Datblygu Gwledig
Ewrop yn Buddsoddi mewn Ardaloedd Gwledig
European Agricultural Fund for
Rural Development
Europe Investing in Rural Areas

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Cymunedau Gwledig Llywodraeth Cymru – Rhaglen Datblygu Gwledig 2014-2020

Cynllun Datblygu Cadwyni Cyflenwi a Chydweithio

Mesur 16.1 Partneriaeth Arloesi Ewrop (EIP) Nodiadau Cyfarwyddyd

CYNNWYS

Paragraff

Cyflwyniad	1
Amcanion Strategol a Thematig	11
Llywodraeth Cymru - Manylion Cyswllt	12
Pwy all wneud cais	13
Gweithgareddau Cymwys	19
Gweithgareddau Anghymwys	25
Costau Cymwys	26
Costau Anghymwys	33
Cyfradd Grant Uchaf a'r Trothwy Grant Uchaf	34
Cymorth Gwladwriaethol	37
Dewis prosiectau llwyddiannus	38
Gofynion Allweddol	43
Themâu Trawsbynciol	47
Sut mae gwneud cais	51
Amodau Grant	64
Talu Grant	66
Monitro Prosiectau	75
Diwedd y Cynllun EIP	79
Gweithdrefn Apelio	80
Gweithdrefn Gwyno	82

RHAGARWEINIAD

1. Mae'r Nodiadau Cyfarwyddyd hyn yn egluro **Partneriaeth Arloesi Ewrop (EIP)** a'r math o brosiectau a allai fod yn gymwys am gymorth grant. Darllenwch nhw'n ofalus. Os ydych chi'n credu wedyn y gallai'ch cynlluniau prosiect fod yn gymwys a'ch bod am wneud cais am gymorth o dan y cynllun hwn, ewch i'r adran 'Sut i wneud Cais' isod.
2. Mae **EIP** yn rhan o'r **Cynllun Datblygu Cadwyni Cyflenwi a Chydweithio (CSCDS)** sy'n cael ei ddarparu o dan Fesur 16 (Erthygl 35 o Reoliad (EU) 1305/2013). Mae'r CSCDS yn elfen bwysig o Gymunedau Gwledig Llywodraeth Cymru - Rhaglen Datblygu Gwledig 2014-2020. Mae'r EIP yn cael ei ddarparu dan is-Fesur 16.1 o Gymunedau Gwledig Llywodraeth Cymru - Rhaglen Datblygu Gwledig 2014-2020. Mae'r cymorth sydd ar gael dan is-fesurau eraill CSCDS wedi'i nodi yn y Nodiadau Cyfarwyddyd ar wahân ar CSCDS.
3. Cafodd y Bartneriaeth Arloesi Ewrop ar Gynaliadwyedd a Chynhyrchiant Amaethyddol (EIP-AGRI) ei lansio gan yr Undeb Ewropeaidd yn 2012 i gyfrannu at strategaeth 'Ewrop 2020' ar gyfer twf clyfar, cynaliadwy a chynhwysol. Mae'r strategaeth yn pennu'r gwaith o gryfhau ymchwil fel un o'r 5 prif amcan ac yn cefnogi dull newydd a rhyngweithiol o arloesi: EIP.
4. Bwriad EIP yw cyfrannu at y cyflenwad cyson o fwyd, porthiant a bioddefnyddiau, ac at reoli adnoddau naturiol hanfodol y mae ffermio a choedwigo'n ddibynnol arnynt mewn modd cynaliadwy, gan gydweithio'n gytûn â'r amgylchedd. I gyflawni'r amcan hwn, bydd EIP yn dod â gweithredwyr arloesi (ffermwyr, ymgynghorwyr, ymchwilwyr, busnesau, cyrff anlywodraethol (NGOs) ac ati) ynghyd ac yn helpu i godi pontydd rhwng ymchwil ac ymarfer drwy Grwpiau Gweithredol.
5. Bydd prosiectau gweithgareddau grŵp yn cael eu hystyried a'u gwerthuso yn unol ag amcanion EIP, a restrir yn Erthygl 55 o Reoliad (UE) Rhif 1305/2013, a fydd yn meithrin sectorau amaethyddiaeth a choedwigaeth cystadleuol a chynaliadwy.
6. Yn aml, disgrifir arloesi fel syniad newydd sy'n llwyddo pan gaiff ei roi ar waith. Gall arloesedd fod yn dechnegol ac yn annhechnegol, yn sefydliadol ac yn gymdeithasol hefyd. Gall arloesedd fod yn seiliedig ar arferion newydd neu rai traddodiadol mewn cyd-destun daearyddol neu amgylcheddol newydd. Gall syniad newydd fod yn gynnyrch, yn ymarfer, yn wasanaeth, yn broses gynhyrchu neu'n ffordd newydd o drefnu pethau ayb. Dim ond os bydd yn cael ei fabwysiadu'n helaeth a bod prawf ei fod yn ddefnyddiol y bydd syniad newydd yn cael ei ystyried yn arloesiad.
7. Bydd y prosiectau sydd wedi'u cymeradwyo yn canolbwyntio'n bennaf ar y meysydd canlynol:
 - atebion technegol i wella cynhyrchiant neu effeithlonrwydd adnoddau
 - gwasanaethau ecosystemau
 - ymarferoldeb pridd

Fersiwn: 3

Dyddiad Cyhoeddi: Mai 2018

Tudalen **3** o **18**

Cyhoeddwyd gan: Llywodraeth Cymru

- rheoli dŵr
- atebion i gadwyni cyflenwi integredig
- meincnodi ac arloesi rheolaethol ar gyfer cynhyrchwyr
- datblygu cynlluniau newydd ar gyfer ansawdd bwyd a gofal iechyd i dda byw

Bydd cynigion arloesol eraill sy'n amlwg yn cefnogi blaenoriaethau'r UE yn cael eu hystyried hefyd.

8. Mae'n rhaid i'r prosiectau fod yn arloesol i'r ffermwyr/coedwigwyr sy'n awyddus i ymchwilio iddynt. Efallai na fydd yn syniad sy'n newydd i fydd gwyddoniaeth ond ni fydd yn cael ei ddefnyddio'n helaeth yn y diwydiant nac yn y sector sy'n berthnasol i'r maes hwnnw, Bydd y prosiect yn ceisio ymchwilio i sut gallai fod o fudd i'r diwydiant a bodloni blaenoriaethau EIP, yn ogystal â sut gallai gael ei ddefnyddio'n fwy cyffredin.
9. Yng Nghymru mae EIP yn rhan annatod o fframwaith trosfwaol Cyswllt Ffermio. Mae cymorth ar gael i ddatblygu cynigion prosiectau drwy'r Ganolfan Cyfnewid Gwybodaeth a drwy ddefnyddio Broceriaid Arloesi. Bydd prosiectau sy'n cael cymorth drwy EIP yn cael eu cyflwyno i'r diwydiant drwy amrywiaeth o fentrau Cyswllt Ffermio. Mae rhagor o wybodaeth ynghylch Cyswllt Ffermio ar gael yn:

<https://businesswales.gov.wales/farmingconnect/cy>.
10. Bydd rhaid i grwpiau a sefydlir gan EIP ac a ddatblygir gan y Diwydiant integreiddio'n effeithiol â'r elfen trosglwyddo gwybodaeth strategol er mwyn sicrhau bod rhaglen gynhwysfawr ac unigol gan Cyswllt Ffermio yn cael ei darparu yn unol â Chynllun Datblygu Gwledig 2014-2020.
11. Anogir cynigion i dynnu sylw at gysylltiadau â phrosiectau eraill EIP neu brosiectau cysylltiedig a gynhelir yn yr Undeb Ewropeaidd, adroddiadau gwerthuso sy'n deillio o weithgareddau tebyg diweddar, arfarniadau at ddibenion cymharu a / neu adroddiadau eraill fel astudiaethau academiaidd a fyddai'n rhoi darlun mwy cyflawn o'r rhesymau pam bod angen y prosiect, beth roedd yn gobeithio ei gyflawni a sut y byddai'n cael ei gyflawni.

AMCANION STRATEGOL A THEMATIG

12. Mae'n rhaid i brosiectau a ariennir drwy EIP fynd i'r afael ag o leiaf un o Feysydd Ffocws canlynol Cymunedau Gwledig Llywodraeth Cymru – Rhaglen Datblygu Gwledig 2014-2020.

Blaenoriaeth 1. Meithrin y gwaith o drosglwyddo gwybodaeth ac arloesedd ym maes amaethyddiaeth a choedwigaeth mewn ardaloedd gwledig

1(a) meithrin arloesi, a chydweithio a datblygu'r sylfaen wybodaeth mewn ardaloedd gwledig.

1(b) cryfhau'r cysylltiadau rhwng amaethyddiaeth, cynhyrchu bwyd a choedwigaeth ac ymchwil ac arloesi, yn cynnwys ar gyfer pwrpas gwella rheolaeth a pherfformiad yr amgylchedd

Caiff cyfran o'r hyn sydd wedi'i ddyrannu yn unol â meysydd dan sylw 4a, 4b a 4c yn ystod cyfnod y rhaglen, ei ddyrannu'n benodol i brosiectau coedwigaeth.

Blaenoriaeth 2. Gwneud ffermydd yn fwy hyfyw a gwella pob math o amaethyddiaeth ym mhob rhanbarth a hybu technoleg arloesol mewn ffermydd a rheoli cynaliadwy mewn coedwigoedd

2(a) Gwella perfformiad economaidd pob fferm a hwyluso'r gwaith o ailstrwythuro a moderneiddio, yn enwedig gyda'r bwriad o gynyddu'u cyfranogiad yn y farchnad a'u gogwydd at y farchnad, yn ogystal ag arallgyfeirio'n amaethyddol.

Blaenoriaeth 3. Hyrwyddo trefniadaeth y gadwyn fwyd yn cynnwys prosesu a marchnata cynhyrchion amaethyddol, lles anifeiliaid a rheoli risgiau mewn amaethyddiaeth

3(a) Gwella gallu'r cynhyrchwyr cynradd i gystadlu drwy integreiddio'r cynhyrchwyr cynradd o fewn y gadwyn fwyd-amaeth yn well drwy gynlluniau ansawdd, ychwanegu gwerth at gynhyrchion amaethyddol, hyrwyddo mewn marchnadoedd lleol ac mewn cylchoedd cyflenwi byr, grwpiau a sefydliadau cynhyrchwyr a sefydliadau cydadranol.

Blaenoriaeth 4. Adfer, cadw a gwella ecosystemau sy'n gysylltiedig ag amaethyddiaeth a choedwigaeth

4(a) Adfer a chadw a gwella bioamrywiaeth, gan gynnwys ardaloedd Natura 2000, ac ardaloedd sydd yn wynebu cyfyngiadau naturiol neu gyfyngiadau penodol eraill, ffermio uchel ei werth i natur, yn ogystal â chyflwr tirweddau Ewrop

4(b) Gwella'r gwaith o reoli dŵr gan gynnwys gwrtaith a phlaladdwyr

4(c) Atal erydiad pridd a gwella'r gwaith o reoli pridd

Blaenoriaeth 5. Hyrwyddo'r defnydd effeithiol o adnoddau a chefnogi'r symudiad at economi carbon isel sy'n gallu gwrthsefyll yr hinsawdd yn y sector amaeth, y sector bwyd a'r sector coedwigaeth

5(c) Hwyluso cyflenwi a defnyddio ynni adnewyddadwy, isgynhyrchion, gwastraff, gweddillion a deunyddiau crai eraill nad ydynt yn fwyd at ddibenion y fio-economi

5(d) Lleihau nwyon tŷ gwydr ac allyriadau amonia o amaethyddiaeth

5(e) Meithrin cadw a storio carbon ym myd amaeth a choedwigaeth

MANYLION CYSYLLTU

13. Os oes gennych unrhyw ymholiadau cysylltwch â Chanolfan Cyfnewid Gwybodaeth Cyswllt Ffermio gan ddefnyddio'r Ffurflen Ymholiadau briodol:

Fersiwn: 3

Dyddiad Cyhoeddi: Mai 2018

Tudalen **5 o 18**

Cyhoeddwyd gan: Llywodraeth Cymru

PWY ALL WNEUD CAIS

14. Mae'r cynllun hwn yn agored i geisiadau gan amrywiaeth helaeth o fusnesau ac unigolion sy'n ymwneud ag amaethyddiaeth a/neu goedwigaeth, er enghraifft:
 - ffermwyr
 - coedwigwyr
 - ymchwilwyr sy'n ymwneud ag amaethyddiaeth neu fwyd
 - ymgynghorwyr ym maes amaethyddiaeth/coedwigaeth
 - busnesau amaethyddol, bwyd-amaeth a choedwigaeth sy'n rhan o'r gadwyn fwyd
 - sefydliadau anllywodraethol
15. Mae'n rhaid i bob Grŵp Gweithredol gynnwys dau weithredwr, a rhaid i un ohonynt gynnwys o leiaf dau ffermwr/coedwigwr gweithredol sydd wedi'u lleoli yng Nghymru, ac sydd wedi cofrestru ar gyfer rhaglen newydd Cyswllt Ffermio. Mae'n rhaid i bob ffermwr/coedwigwr ddod o fusnesau ar wahân.
16. Rhaid i unrhyw ffermwr/coedwigwr arall hefyd fod wedi'i lleoli yng Nghymru, ac wedi'i gofrestru ar gyfer rhaglen newydd Cyswllt Ffermio
17. Bydd angen penodi prif unigolyn (neu endid cyfreithiol cydnabyddedig) ar gyfer y grŵp, a hwn fydd yn gyfrifol am gyflwyno'r cais, ac am yr holl gyfathrebiadau a thaliadau ar ôl hynny.
18. Rhaid i hawliadau ddangos treuliau wedi'u talu ar gyfer y cyfnod hawlio penodol. Mae 'wedi'i dalu' yn golygu bod siec neu drafodiad arall wedi clirio drwy gyfrif banc yr ymgeiswyr cymeradwy.
19. Ni all ymgeiswyr fod yn fentrau sydd mewn trafferth yn ôl y diffiniad yng Nghanllawiau Cymorth Gwladwriaethol ar gyfer achub ac aistrwythuro (2014/C 249/01)

GWEITHGAREDDAU CYMWYS

20. Yr amser mae'n ei gymryd i arbenigwyr (ee ymgynghorwyr neu wyddonwyr) sefydlu prosiectau, gwneud mesuriadau, casglu data a llunio adroddiadau.
21. Llogi offer arbenigol hanfodol i gynorthwyo â'r gwaith o redeg y prosiect.
22. **Cydllynu prosiectau** - dim ond yn gymwys os **nad** yw Grŵp Gweithredol yn dymuno comisiynu Brocer Arloesi i hwyluso'r gwaith o redeg a chydlynu'r prosiect.
23. **Cyfathrebu a lledaenu** dulliau, gwersi a chanlyniadau prosiect; lledaenu gwybodaeth ymysg cymunedau a phartïon eraill sydd â diddordeb; cyfathrebu'n barhaus o fewn partneriaid cydweithredol a rhyngddynt, a lledaenu canlyniadau prosiect cydweithrediad ar y diwedd.

24. **Cyngor technegol** - gall syniad da ar gyfer camau cyd-gysylltiedig olygu bod angen asesiadau technegol o'r ardal dan sylw, neu ddealltwriaeth o'r farchnad newydd a dargedir. Mae'n bwysig sicrhau bod y gweithgaredd cywir yn y lle cywir er mwyn sicrhau'r canlyniadau gorau.
25. **Adrodd ar Gerrig Milltir y Prosiect** - gweithgareddau i ddangos canlyniadau'r camau cydweithredol, drwy fonitro'r effeithiau, gan sicrhau bod asesiad cychwynnol yn ei le cyn cymryd camau a mesur y newidiadau sy'n dilyn. Gweithgareddau'n ymwneud â datblygu gwersi allweddol a chofnodi profiadau'r cyfranogwyr yr ymgysylltwyd â nhw yn y cydweithrediad i helpu i siapia rhaglenni a phrosiectau yn y dyfodol.

GWEITHGAREDDAU ANGHYMWYS

26. Mae nifer o weithgareddau a buddsoddiadau nad ydynt yn gymwys am gymorth dan y mesur hwn:
- taliadau i dirfeddianwyr, ffermwyr neu goedwigwyr am waith cyfalaf a wneir ar eu tir eu hunain
 - taliadau i dirfeddianwyr, ffermwyr neu goedwigwyr am weithgareddau rheoli tir sy'n mynd rhagddynt
 - buddsoddi yng ngwaith cynhyrchu cychwynnol nwyddau amaethyddol neu bren. Megis gweithgareddau a fyddai'n gymwys i gael cyllid o dan y Cynllun Grant Cynhyrchu Cynaliadwy (SPG) neu'r Cynllun Buddsoddi mewn Busnesau Pren (TBIS)
 - ymchwil cynradd - dylai Grwpiau Gweithredol fod yn ceisio cymhwyso canlyniadau'r ymchwil cynradd ymhellach lle bo hynny'n briodol
 - prosiectau sy'n mynd yn groes i ofynion deddfwriaethol Cenedlaethol neu ddeddfwriaethau'r UE (ee Rheoliadau Amaethyddol EIA Cymru)
 - ariannu prosiectau arloesi presennol
 - ymrwymadau diwydiannol safonol fel gofynion rheoli statudol a thrawsgydymffurfio
 - unrhyw brosiectau neu eitemau sydd gan aelod o grŵp eisoes, neu ei fod yn bwriadu cael cyllid cenedlaethol neu gan yr UE
 - prosiectau sy'n ofynnol yn unol â'r gyfraith neu er mwyn bodloni gofyniad cyfreithiol.

COSTAU CYMWYS

27. Costau Contractwyr ar gyfer llafur a defnyddio offer.
28. Costau rhedeg a gweithredu. Llogi ystafelloedd cyfarfod ar gyfer cyfarfodydd prosiect rheolaidd. Costau ar gyfer offer swyddfa, ffôn a'r rhyngrwyd.
29. Costau uniongyrchol i gynnal treialon corfforol angenrheidiol fel rhan o'r prosiect. Gall hyn gynnwys llogi cyfleusterau/offer arbenigol ac ariannu gwasanaethau ansafonol.

30. Defnyddiau Traul ar gyfer ymgymryd â gweithgarwch prosiect neu dreial (ee had arbennig, had dynol, embryonau, potiau samplo, offer swyddfa, lle bo hynny'n rhesymol a bod modd ei gyfiawnhau).
31. Costau samplo a dadansoddi rhesymol (ee porthiant, pridd, gwaed a meinwe).
32. Costau teithio a chynhaliaeth rhesymol er mwyn galluogi arbenigwyr i ymweld â safleoedd prosiectau. Gall hyn gynnwys aros dros nos lle bo hynny'n rhesymol a bod modd ei gyfiawnhau. Bydd y costau hyn yn cael eu talu yn unol â chyfraddau presennol Llywodraeth Cymru. Mae'n rhaid costio'r eitemau hyn yn glir a'u cyfiawnhau yn unol â chynllun y prosiect i gefnogi'r ffurflen gais.
33. Costau hyrwyddo cyfyngedig pan fo modd eu cyfiawnhau. Gall y costau hyn gynnwys cyhoeddi canlyniadau'r prosiect, llogi lleoliadau, dylunio deunyddiau hyrwyddo a llunio gwefannau. Fodd bynnag, disgwylir y bydd y rhan fwyaf o'r gweithgarwch hyrwyddo yn cael ei gefnogi drwy Gyswllt Ffermio a'r Rhwydwaith EIP AGRI.

COSTAU ANGHYMWYS

34. Mae'r eitemau canlynol yn enghreifftiau o wariant sy'n anghymwys ar gyfer cymorth grant. Nid yw hwn yn rhestr bendant a bydd pob eitem o wariant yn cael ei ystyried fesul achos:
- prynu tir
 - prynu adeiladau
 - prynu ceir, faniau, beiciau modur, beiciau ac unrhyw ffurf arall o gludiant personol (am ba reswm bynnag)
 - prynu cerbydau ar gyfer cludiant allanol (megis lorïau, bysiau, faniau, bysiau mini neu unrhyw fath arall o gerbyd a ddefnyddir i gludo nwyddau neu bobl)
 - taliadau i reolwyr tir am gynnal gweithgareddau ar eu tir
 - taliadau rheoli cylchol i reolwyr tir am reoli tir yn barhaus
 - unrhyw waith corfforol ar y safle neu wariant arall a gafwyd cyn dyddiad cychwyn y prosiect heb gymeradwyaeth ysgrifenedig gan y rhoddwr grant o flaen llaw
 - gwaith dros dro nad yw'n **uniongyrchol** gysylltiedig â gweithredu'r prosiect
 - costau cynnal a chadw ar gyfer adeiladau, peiriannau neu gyfarpar sy'n bodoli eisoes
 - newid tebyg am debyg
 - costau sy'n gysylltiedig â contract prydlesu fel elw leswr, costau cyllido llog, gorbenion a thaliadau yswiriant
 - cost trefnu benthyciadau, TAW a threthi eraill sy'n adferadwy gan y buddiolwr, costau gweinyddol neu staff neu iawndal a delir i bartïon eraill am ddifeddiannu, ayb
 - gorbenion a ddyrannwyd neu a ddosrannwyd ar gyfraddau sy'n sylweddol uwch na chyfraddau am gostau tebyg a gafwyd gan fecanweithiau cyflenwi tebyg
 - gwariant tybiannol
 - taliadau ar gyfer gweithgarwch o natur wleidyddol
 - dibrisiant, amorteiddiad ac amhariad asedau a brynwyd gyda chymorth grant Ewropeaidd

Fersiwn: 3

Dyddiad Cyhoeddi: Mai 2018

Tudalen 8 o 18

Cyhoeddwyd gan: Llywodraeth Cymru

- darpariaethau
- rhwymedigaethau digwyddiadol
- hapddigwyddiadau
- buddrannau i gyfranddalwyr
- taliadau llog (ac eithrio o dan gynllun Cymorth Gwladwriaethol a gymeradwyr)
- taliadau gwasanaeth sy'n deillio o brydlesau cyllid, hurbwrcasu a threfniadau credyd
- costau sy'n deillio o ohirio taliadau i gredydwyr
- costau sy'n ymwneud â dirwyn cwmni i ben
- taliadau ar gyfer pensiynau heb eu cyllido
- iawndal am golli swydd
- drwgddyddion sy'n deillio o fenthyciadau i weithwyr, perchenogion, cyfarwyddwyr, partneriaid, gwarantwyr, rhanddeiliaid neu berson sy'n gysylltiedig ag unrhyw un o'r rhain
- taliadau am anrhegion a rhoddion
- diddanwch personol (gan gynnwys alcohol);
- dirwyon a chosbau statudol
- trethi statudol (ac eithrio TAW na ellir ei hadennill)
- dirwyon ac iawndal troseddol
- treuliau cyfreithiol yn ymwneud â chyfreitha
- TAW adenilladwy
- eitemau cyfalaf (e.e. cloriannau, offer mesur, offer dadansoddi). Bydd rhaid llogi offer ar gyfer y prosiect lle bo hynny'n bosib
- costau teithio i aelodau fynychu cyfarfodydd prosiect
- offer amaethyddol safonol a mewnbynnau fel anifeiliaid a chnydau
- costau gweithredu amaethyddol safonol
- hawliau cynhyrchu amaethyddol a thaliadau mae modd eu hawlio
- costau i sicrhau caniatâd gorfodol, fel cynllunio
- costau sy'n ymwneud â rhwymedigaethau safonol y diwydiant fel trawsgydymffurfio a gofynion rheoli statudol
- prosiectau sy'n ofynnol yn unol â'r gyfraith neu er mwyn bodloni gofyniad cyfreithiol
- llafur aelodau o'r Grŵp Gweithredol. Gellir cael mynediad at gostau ar gyfer Brocer Arloesi drwy Gyswllt Ffermio a bydd yn cael ei ariannu ar gyfradd ymyrryd o 100%
- costau adleoli busnes presennol.

CYFRADD GRANT UCHAF A'R TROTHWY GRANT UCHAF

35. Mae swm y grant yn cynnwys cyfanswm y cyfraniad gan y sector cyhoeddus i gyllido'r prosiect, sy'n cynnwys arian gan yr UE; cyd-gyllid i arian yr UE gan Lywodraeth Cymru; arian gan adrannau eraill y llywodraeth ac asiantaethau, cyrff cyhoeddus anadrannol, cyrff cyhoeddus ac awdurdodau lleol; arian gan gyrff a reolir gan y llywodraeth megis y Gwasanaeth Busnesau Bach a'r Loteri Genedlaethol; ac arian o drethi ardrethiannol (ardollau).

Fersiwn: 3

Dyddiad Cyhoeddi: Mai 2018

Tudalen 9 o 18

Cyhoeddwyd gan: Llywodraeth Cymru

Os ceir arian cyhoeddus o'r UE neu'r DU i gefnogi costau prosiect, bydd yn cael ei ddisgowntio yn erbyn y grant a roddir.

36. Y trothwy grant uchaf fesul menter ar gyfer unrhyw brosiect unigol yw £40,000.
37. Cyfradd uchaf y grant yw 100%.

CYMORTH GWLADWRIAETHOL

38. Bydd grantiau a ddarperir dan y cynllun hwn yn gydnaws â'r cynllun Cymorth Gwladwriaethol SA[xxxxxx] – rhif i'w ddiweddarau yn dilyn cadarnhad gan y Comisiwn

DEWIS PROSIECTAU LLWYDDIANNUS

39. Dewisir prosiectau gan ddilyn un cam. Bydd grwpiau'n gallu cyflwyno cais llawn, ac er mwyn cael ei ddewis bydd rhaid i'r cais ddangos y canlynol:

Yr angen am y gweithgarwch

- mae angen yr allbynnau, a byddant yn cael eu cyflawni o gymharu â blaenoriaethau strategol y CE a blaenoriaethau Llywodraeth Cymru
- mae'n ychwanegu at yn hytrach nag yn disodli/dyblygu gweithgarwch presennol yn ddiangen
- nid yw'n cael ei ariannu eisoes gan ffynhonnell arall. (Ariannu dwbl).

Yr angen am gyllid

- ni all y prosiect fynd rhagddo bellach heb gymorth
- nid yw'r costau'n ormodol ar gyfer natur y gweithgarwch dan sylw
- Mae bwch cyllid neu fethiant yn y farchnad, lle bo hynny'n gymwys

Y gallu i gyflenwi

- hyfywedd y busnes
- cydymffurfio â'r gyfraith
- hyfywedd ariannol y prosiect a chynaliadwyedd, gan gynnwys strategaeth ymadael
- cymorth ac ymrwymiad pob cydweithredwr
- trefniadau rheoli, monitro a gwerthuso'r prosiect

40. Po fwyaf y pwysigrwydd a'r cyfraniad y gall prosiect ei wneud i flaenoriaethau polisi priodol ac i feysydd ffocws strategol, y mwyaf tebygol yw o gael ei argymhell i gael cymorth.
41. Mae prosiectau'n fwy tebygol o gael eu hargymhell i gael cymorth pan fo prosiectau'n gallu dangos arian cyfatebol neu gymorth mewn ffyrdd eraill neu ymrwymiad gan gyfranogwyr.
42. Bydd prosiectau sy'n dangos bod modd cymhwyso eu hatebion arloesol posib gan bontio mwy nag un sector/menter yn fwy tebygol o gael eu gwahodd i gyflwyno cais llawn na phrosiectau sy'n berthnasol i un sector yn unig.

Fersiwn: 3

Dyddiad Cyhoeddi: Mai 2018

Tudalen **10 o 18**

Cyhoeddwyd gan: Llywodraeth Cymru

43. Bydd grwpiau sydd ag aelodau o fwy nag un sector/menter amaethyddol hefyd yn fwy tebygol o gael eu gwahodd i gyflwyno cais llawn.

GOFYNION ALLWEDDOL

44. Y cyfnod hiraf mae modd cael cymorth i brosiect yw hyd at dair blynedd.
45. Ni fyddai'r prosiect yn mynd rhagddo heb gymorth grant.
46. Swm y grant y gofynnir amdano yw'r cyllid llenwi bwlch isaf sy'n angenrheidiol i'r prosiect fynd rhagddo.
47. Yn ddibynnol ar hyd darpariaeth y prosiect, bydd angen adrodd ar gynnydd yn rheolaidd. Er enghraifft, disgwylir i brosiect blwyddyn o hyd ddarparu'r wybodaeth ddiweddaraf bob chwarter a darparu adroddiad llawn yn unol â thempled gosod pan fydd wedi dod i ben.
- mae caniatâd cynllunio amlinellol wedi'i dderbyn os oes angen hynny
 - mae pob cydsyniad, trwydded a chaniatâd arall wedi'i dderbyn yn ôl yr angen
 - ar gyfer sefydliadau neu gymdeithasau sydd eisoes yn bodoli, hyfywedd economaidd y prosiect a'r sefydliad, drwy ddarparu cyfrifon ar gyfer tair blynedd olynol yn syth cyn dyddiad y cais llawn ail gam a rhagolygon ariannol ar gyfer cyfnod y prosiect.
Bydd angen i sefydliadau neu gymdeithasau newydd ddarparu manylion llawn am gefndir a phrofiadau'r cyfarwyddwyr ynghyd â thystiolaeth arall sydd ei angen i ddilysu cynigion y prosiect
 - cydymffurfio â Chyfraith y DU a'r UE ar gyfle cyfartal, a dylai prosiectau hyrwyddo ac annog cyfle cyfartal a mynd i'r afael ag allgáu cymdeithasol
 - mae'n rhaid recriwtio staff allweddol drwy gystadleuaeth deg ac agored
 - cydymffurfio â'r safonau gofynnol a'r gofynion deddfwriaethol o ran yr amgylchedd, hylendid, lles anifeiliaid a safonau iechyd a diogelwch; pan fo'n briodol a/neu'n angenrheidiol
 - sicrhau bod y sgiliau a'r cymwyseddau technegol angenrheidiol ar gael yn y busnes neu'r sefydliad
 - y gallu i gofnodi data gweithgareddau yn y fformat angenrheidiol, yn arbennig gweithgareddau rheoli tir ar system GIS, a bod yn gallu diogelu a rhannu'r data hyn gyda Llywodraeth Cymru a chyrff eraill yn unol â deddfwriaeth diogelu data.
 - Rhaid i unrhyw brosiectau EIP sydd yn cael eu cynnal ar dir heb ei drin neu lled-naturiol dderbyn penderfyniad sgrinio gan Lywodraeth Cymru ynglŷn â'r asesiad o'r effaith amgylcheddol (EIA) cyn cyflwyno cais EIP. Am fwy o wybodaeth, neu, i drafod a oes angen sgrinio ar unrhyw waith arfaethedig, cysylltwch â'r tim EIA drwy Ganolfan Cyswllt Cwsmeriaid Taliadau Gwledig Cymru (RPW) (0300 062 5004 neu drwy e-bost (EIA.Unit@wales.gsi.gov.uk)). Ceir mwy o wybodaeth ar wefan Llywodraeth Cymru. Lle bo hynny'n briodol, bydd angen y llythyr sy'n cadarnhau'r penderfyniad sgrinio arnoch i gefnogi'r cais EIP.

THEMÂU TRAWSBYNCIOL

48. Mae'r Rheoliadau sy'n llywodraethu Rhaglenni Ewropeaidd yn nodi bod rhaid i bob prosiect a ariennir drwy'r Fframwaith Strategol Cyffredin integreiddio'r Themâu Trawsbynciol sy'n ymwneud â Chyfle Cyfartal a Phrif-ffrydio Rhywedd a Datblygu Cynaliadwy. Mae angen ymgorffori'r Themâu Trawsbynciol gorfodol hyn wrth ddylunio a datblygu'r Cronfeydd Strwythurol a Buddsoddi Ewropeaidd (ESIF) ac wrth gynnal y gweithgarwch a gefnogir drwy'r cronfeydd hynny. Mae hyn yn cynnwys Cymunedau Gwledig Llywodraeth Cymru – Rhaglen Datblygu Gwledig 2014-2020.
49. Yn ogystal â'r ddwy thema sy'n ofynnol gan y Comisiwn Ewropeaidd, bydd Themâu Trawsbynciol Trechu Tlodi ac Allgau Cymdeithasol hefyd yn orfodol ar gyfer rhaglenni Llywodraeth Cymru.
50. Bwriad y themâu trawsbynciol yw ychwanegu gwerth, codi ymwybyddiaeth a dealltwriaeth, cynyddu'r cyfraddau cyfranogiad a lliniaru effeithiau andwyol. Dylai hyn fod o gymorth i weithrediadau symud y tu hwnt i gydymffurfiaeth a datblygu systemau sy'n cefnogi arfer gorau.
51. Mae rhagor o ganllawiau ar gael yma: <http://gov.wales/funding/eu-funds/2014-2020/applying/?skip=1&lang=cy><http://wefo.gov.wales/publications/guidanceandpublications14-20/crosscutting1/?skip=1&lang=cy>

SUT MAE GWNEUD CAIS

52. Un o ofynion y Comisiwn Ewropeaidd yw na ddylid dewis prosiectau Cymunedau Gwledig Llywodraeth Cymru - Rhaglen Datblygu Gwledig Cymru 2014-2020 o dan system y cyntaf i'r felin. Er mwyn bodloni'r gofyniad hwn, y bwriad yw y bydd cynlluniau Cymunedau Gwledig Llywodraeth Cymru - Rhaglen Datblygu Gwledig Cymru 2014-2020 yn agor a chau ar gyfer ceisiadau am gyfnodau gydol oes y rhaglen newydd, yn dibynnu ar y dyraniadau ariannol sydd ar gael i'r rhaglen.
53. Bydd y broses Ymgeisio ar gyfer cynlluniau economaidd-gymdeithasol Cymunedau Gwledig Llywodraeth Cymru – Rhaglen Datblygu Gwledig Cymru 2014-2020 yn broses ddau gam. Bydd y cam cyntaf ar ffurf ffurflen amlinelliad prosiect a gaiff ei gyflwyno i'r Ganolfan Cyfnewid Gwybodaeth. Bydd ymgeiswyr sy'n llwyddo yn cael eu gwahodd i gwblhau'r ail gam, sef cyflwyno cais llawn.
54. Disgwylir y bydd llawer o alw am y grant sydd ar gael. Caiff cynigion eu hasesu o gymharu â meini prawf a nodir yn y meini prawf ar gyfer dethol Datganiadau o Ddiddordeb a'r dogfennau cyfarwyddyd.
55. Bydd manylion y cyfnod ar gyfer cyflwyno ceisiadau yn cael eu cyhoeddi ar wefan Llywodraeth Cymru. Bydd y manylion yn cynnwys y dyddiadau agor a chau, a'r gyllideb ddangosol sydd ar gael ar gyfer pob cyfnod.

56. Bydd y ceisiadau yn cael eu hasesu yn unol â'r meini prawf dethol a gyhoeddwyd. Nid oes unrhyw sicrwydd y bydd yr arian i gyd yn cael ei ddyrannu nac y bydd uchafswm nifer y ceisiadau yn cael eu gwahodd.
57. Ewch i'r Ganolfan Cyfnewid Gwybodaeth am fanylion llawn ar sut i wneud cais:
<https://businesswales.gov.wales/farmingconnect/cy/canolfan-gyfnewid-gwybodaeth>
58. Ar ôl i gynnig prosiect gael ei ddewis, gwahoddir yr ymgeisydd i baratoi a chyflwyno cais llawn ar gyfer ei brosiect arfaethedig, ynghyd â thystiolaeth ddogfennol megis cynllun prosiect, cyfrifon blaenorol (os yw hynny'n briodol), rhagolygon ariannol a llifoedd arian ac unrhyw wybodaeth angenrheidiol arall.
59. Rhaid i geisiadau llawn gael eu cyflwyno trwy borth ar-lein Swyddfa Cyllid Ewropeaidd Cymru (WEFO). Darperir canllawiau i bob ymgeisydd.
60. Bydd y cais llawn yn cael ei arfarnu'n unol â Nodiadau Cyfarwyddyd y Cynllun a'r rheolau ar gymhwysedd. Bydd yn destun arfarniad diwydrwydd dyladwy ac archwiliadau cymhwysedd llawn, a dim ond bryd hynny y gwneir penderfyniad terfynol i gynnig grant neu beidio. Ni ellir gwarantu y caiff prosiect a gynnigir ei gymeradwyo ar gyfer grant. Byddwn yn gobeithio cwblhau arfarnu'ch cais llawn cyn pen 90 diwrnod gwaith ar ôl derbyn cais llawn. Efallai y bydd angen cyfnod hirach arnom wrth arfarnu prosiectau cymhleth, neu brosiectau ag iddynt broblemau cymhwysedd. Noder os oes oedi ar eich rhan wrth i chi ymateb i gais am wybodaeth bellach gall hyn ymestyn cyfnod arfarnu'ch cais.
61. **Ni chewch ddechrau ar unrhyw waith nes ichi dderbyn cadarnhad ysgrifenedig gan Lywodraeth Cymru. Ni fydd unrhyw brosiectau sy'n torri'r rheol hon yn cael eu hystyried ar gyfer grant.**
62. Yn amodol ar ofynion Cod Ymarfer Llywodraeth Cymru ar Ganiatáu i'r Cyhoedd Weld Gwybodaeth, Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000 a Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol 2004: **caiff yr holl wybodaeth a roddir i Lywodraeth Cymru ei thrin yn gwbl gyfrinachol. Os bydd eich cais yn llwyddiannus, dylech chi fod yn ymwybodol bod Llywodraeth Cymru a'r CE yn cadw'r hawl i gyhoeddi enw eich sefydliad/cwmni, cyfanswm y grant a ddyfarnwyd ichi a chrynodeb o'ch prosiect.**
63. Gallwch ddefnyddio ymgynghorydd i baratoi eich cais os dymunwch, **ond mae'n rhaid i chi, ac nid yr ymgynghorydd/brocer arloesi, lofnodi'r ffurflen gais. Eich cyfrifoldeb chi yw sicrhau bod y cais wedi'i gwblhau'n gywir a bod y wybodaeth a ddarperir i gefnogi'ch prosiect yn gywir.**
64. Pan fyddwch yn cyflwyno'ch ffurflen gais, bydd Llywodraeth Cymru'n cydnabod ei bod wedi dod i law. Os yw prosiect yn anghymwys, cewch wybod hyn cyn gynted â phosibl. Os yw cais yn gymwys bydd arfarniad technegol ac ariannol manwl yn cael ei gynnal. Ar ôl cwblhau'r arfarniad, bydd y cymorth ar gyfer y cais yn cael ei werthuso yn erbyn y graddau y mae'n cyflawni amcanion a blaenoriaethau'r CE a Llywodraeth Cymru, fel y disgrifir uchod.

Fersiwn: 3

Dyddiad Cyhoeddi: Mai 2018

Tudalen **13 o 18**

Cyhoeddwyd gan: Llywodraeth Cymru

Mae tri chanlyniad posibl:

- (a) Nid yw'ch prosiect yn gymwys i gael y grant. Bydd ymgeiswyr yn cael clywed hyn cyn gynted â phosibl;
- (b) Mae'ch prosiect yn gymwys i'w ystyried, ond nid yw'n cael ei gymeradwyo ar gyfer dyfarniad. Caiff ymgeiswyr wybod y rhesymau pam nad oedd y cais yn llwyddiannus. Gall ymgeiswyr wneud cais eto gyda'r un prosiect (gan ddiwygio'r cais os dymunwch), **ond dim ond os nad ydynt wedi dechrau ar y gwaith.**
- (c) Mae eich prosiect yn gymwys ac yn cael ei gymeradwyo ar gyfer dyfarniad. Bydd yr ymgeiswyr yn derbyn llythyr cymeradwyo sy'n nodi telerau ac amodau'r dyfarniad, a bydd angen ei lofnodi fel cytundeb eu bod yn derbyn y telerau ac amodau. Bydd y llythyr yn rhoi'r awdurdod i ddechrau ar y gwaith hefyd.

AMODAU'R GRANT

- 65. Mae'r EIP yn agored i ystod o ddeddfwriaeth berthnasol (gweler y nodiadau cyfarwyddyd ar ddeddfwriaeth). Rhaid i Lywodraeth Cymru a'r ymgeisydd/derbynnydd weithredu yn unol â'r ddeddfwriaeth honno.
- 66. Caiff y grant EIP ei gynnig yn amodol ar delerau ac amodau, gan gynnwys y rhai a nodir isod. **Gallai methu â bodloni telerau ac amodau'r dyfarniad arwain at ddiddymu dyfarniad a/neu adennill symiau sydd eisoes wedi'u talu, neu ostyngiad yn swm y grant sy'n daladwy.**

Amodau:

- 1. Mae'n rhaid derbyn y grant a gynnigir o fewn pedwar diwrnod gwaith ar ddeg (14) i ddyddiad y llythyr cymeradwyo.
- 2. Mae'r dyfarniad yn cael ei wneud ar sail y datganiadau a wnaed gennych chi neu'ch cynrychiolwyr ar y ffurflen gais ac mewn gohebiaeth ddilynol.

Mae'n drosedd gwneud datganiadau ffug neu gamarweiniol.

- 3. Ni chewch ddechrau ar unrhyw waith ar y prosiect cyn cael awdurdod ysgrifenedig i wneud hynny gan Lywodraeth Cymru.
- 4. Mae'n rhaid i chi gyflawni unrhyw rwymedigaethau cyfreithiol o dan gyfraith yr UE a'r DU, gan gynnwys deddfwriaeth hylendid.
- 5. Ni chewch wneud unrhyw newidiadau i'r prosiect, gan gynnwys lleoliad y gweithgarwch, heb gymeradwyaeth ysgrifenedig ymlaen llaw gan Lywodraeth Cymru.
- 6. Ni chewch gael gwared ar, trosglwyddo neu werthu unrhyw gyfarpar a/neu adeiladau a brynwyd gyda chymorth grant heb ganiatâd ysgrifenedig ymlaen llaw gan

Fersiwn: 3

Dyddiad Cyhoeddi: Mai 2018

Tudalen **14 o 18**

Cyhoeddwyd gan: Llywodraeth Cymru

Llywodraeth Cymru yn ystod cyfnod cyflawni'r prosiect ac am bum mlynedd ar ôl dyddiad cwblhau'r prosiect.

7. Mae'n rhaid i'r ymgeisydd gydymffurfio â'r rheolau ar wariant cymwys fel y nodir yn y Nodyn Cyfarwyddyd perthnasol ar gyfer y Cynllun.
8. Rhaid i hawliadau gael eu cyflwyno yn y fformat cywir a chyda'r holl ddogfennau angenrheidiol. Fel arall, byddant yn cael eu gwrthod a'u dychwelyd i'r ymgeisydd.
9. Rhaid i hawliadau gael eu cyflwyno yn unol â'r amserlen y cytunwyd arni. Ni allwch newid yr amserlen y cytunwyd arni na gwerth eich hawliadau heb ganiatâd ysgrifenedig ymlaen llaw gan Llywodraeth Cymru.
10. Mae'n rhaid cyflwyno'r hawliad cyntaf o fewn chwe mis ar ôl dyddiad dechrau'r prosiect.
Os nad yw'r hawliad cyntaf yn cael ei wneud o fewn y cyfnod hwn, bydd y cynnig grant yn cael ei derfynu'n awtomatig.
11. Dylid cwblhau prosiectau o fewn yr amserlen y cytunwyd arni gyda Llywodraeth Cymru. Ni chewch wyro oddi wrth hyn heb ganiatâd ysgrifenedig ymlaen llaw gan Llywodraeth Cymru.
12. Mae'n rhaid i chi gadarnhau nad oes dim o'r eitemau sydd wedi'u cynnwys yn y cais yn cymryd lle eitemau o dan hawliad yswiriant.
13. Mae'n rhaid i chi gadarnhau nad ydych chi wedi gwneud cais am unrhyw gyllid cyhoeddus arall (o ffynonellau'r UE neu'r DU).
14. Mae'n rhaid i unrhyw ddeunydd cyhoeddusrwydd a roddir i'r prosiect gyfeirio at gyfraniad yr Undeb Ewropeaidd a Llywodraeth Cymru at ei gyllido.
15. Mae'n rhaid cadw cofnodion sy'n ymwneud â gweithgarwch y busnes a chyflawni'r prosiect, gan gynnwys yr holl anfonebau gwreiddiol a dogfennau eraill cysylltiedig fel tendrau cystadleuol neu ddyfynbrisiau am o leiaf saith mlynedd ar ôl y dyddiad y daw'r prosiect i ben fel y nodwyd yn y llythyr sy'n cymeradwyo'r grant.
16. Mae'n rhaid ichi ganiatáu i gynrychiolwyr Llywodraeth Cymru, Archwilydd Cyffredinol Cymru, y Comisiwn Archwilio a Llys Archwilwyr Ewrop arolygu'r prosiect. Ar gais, mae'n rhaid ichi ddarparu gwybodaeth iddynt a/neu fynediad at ddogfennaeth wreiddiol sy'n ymwneud â'r prosiect.
17. Mae'r wybodaeth a ddarperir yn y cais ac unrhyw ddogfennaeth ategol yn destun gofynion Cod Ymarfer Llywodraeth Cymru ar Ganiatáu i'r Cyhoedd Weld Gwybodaeth, Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000 a Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol 2004.
18. Mae'r wybodaeth a ddarparwyd yn y cais mynegi diddordeb a cheisiadau llawn yn destun yr [Hysbysiad Preifatrwydd](#)

Mae'r Hysbysiad Preifatrwydd yn egluro sut y mae Llywodraeth Cymru yn prosesu ac yn defnyddio eich data personol a'ch hawliau o dan y Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol (GDPR).

TALU GRANT

Hawliadau

67. Gallwch gyflwyno hawliadau interim yn ystod cyfnod y prosiect. Bydd nodiadau cyfarwyddyd ynghylch sut i hawlio yn cael eu cyhoeddi pan gaiff y dyfarniad ei gadarnhau ac wedyn pan gewch eich gwahodd i hawlio. Dim ond pan fydd Llywodraeth Cymru yn fodlon bod y gwariant perthnasol wedi'i wneud a bod y gwaith wedi'i gwblhau yn unol â'r cynllun y bydd hawliadau'n cael eu talu. Bydd taliadau'n cael eu gwneud drwy drosglwyddiad electronig i'ch cyfrif banc.
68. Dylid cyflwyno hawliadau terfynol ar gyfer talu grant cyn gynted â phosibl ar ôl cwblhau'r gwaith ffisegol ar y prosiect. Mae'n rhaid i'r hawliadau terfynol ddod i law erbyn 30 Mehefin 2023 fan bellaf er mwyn i Lywodraeth Cymru allu gwneud y taliad. Gall methu â chyflwyno hawliadau arwain at orfod ad-dalu'r grant sydd wedi'i dalu tan hynny.
69. Yn ystod oes y grant, pan fo hawliadau'n cael eu cyflwyno, efallai y byddant yn cael eu harchwilio i sicrhau bod gwariant yn gymwys ac yn unol â'r hyn a gymeradwywyd yn y cais gwreiddiol. Ar ôl cwblhau'r gwaith ffisegol, ymwelir â'r safle a bydd asesiad manwl o'r prosiect yn cael ei gynnal. Mae'r wybodaeth a fydd yn ofynnol yn ystod yr ymweliad yn cynnwys anfonebau gwreiddiol; rhifau cyfresol/peiriannau; tystysgrif cwblhau Rheoliadau Adeiladu (lle bo hynny'n briodol); system lechyd a Diogelwch, gan gynnwys dadansoddi risg; dogfennau Asesu Risg Tân yn unol â Gorchymyn Diwygio Rheoleiddio (Diogelwch Tân) 2005; cofnodion rheoli plâu ac unrhyw gofnodion rheoli statudol eraill y mae'n ofynnol i'r fenter eu cadw. Caiff y grant ei dalu ar yr amod y gwneir cynnydd digonol.

Hawliadau anghywir a chosbau

70. Mae gennych gyfrifoldeb i sicrhau bod pob hawliad a gyflwynir yn gywir yn rhifyddol; bod tystiolaeth o'r holl gostau gwirioneddol fel gwariant sydd wedi'i dalu (mae'r taliad wedi gadael y cyfrif banc); bod yr holl eitemau a chostau'n gymwys a bod yr hawliad ar amser.
71. Os yw'r hawliad yn anghywir bydd yr hawliad yn cael ei ostwng i'r swm sy'n gymwys, a bydd y grant a fydd yn cael ei dalu'n cael ei gyfrifo ar sail hynny. Fodd bynnag, os yw'r camgymeriad yn fwy na 10% o'r cyfanswm sy'n cael ei hawlio, yna bydd cosb ariannol fel y disgrifir isod.
72. Bydd swm y gwariant cymwys yn cael ei ostwng yn ôl swm y camgymeriad ac felly bydd cyfanswm y grant i'w dalu yn is na'r disgwyl. Bydd yn rhaid ichi dalu'r gwahaniaeth gan na ellir cynnwys y grant a gollwyd mewn hawliadau diweddarach.

Fersiwn: 3

Dyddiad Cyhoeddi: Mai 2018

Tudalen **16 o 18**

Cyhoeddwyd gan: Llywodraeth Cymru

73. Gellir cynyddu'r gosb, o dan rai amgylchiadau, ac efallai y bydd yn rhaid ad-dalu'r holl grant sydd wedi'i dalu tan hynny. Os yw hynny'n digwydd, ni fyddwch yn gallu cyflwyno cais o dan yr EIP yn ystod gweddill blwyddyn gyfredol Cronfa Amaethyddol Ewrop ar gyfer Datblygu Gwledig neu ar gyfer blwyddyn ganlynol y Gronfa.
74. Os oes gennych chi unrhyw amheuan ynglŷn â chymhwyster unrhyw wariant, rhaid i chi wirio cyn i chi fynd i gostau.

Troseddau

75. Mae Rheoliad 13 o Reoliadau Rhaglenni Datblygu Gwledig (Cymru) 2014 (Rhif 3222 (Cy.327)) yn pennu troseddau a chosbau mewn perthynas ag elfennau penodol o gyllid datblygu gwledig. Mae'r Rheoliad hwnnw a'r troseddau hynny'n gymwys i'r EIP. Mae enghreifftiau o droseddau'n cynnwys darparu gwybodaeth ffug neu gamarweiniol yn fwriadol neu'n fyrbwyll mewn perthynas â chyllid datblygu gwledig; rhwystro arolygwr neu swyddog; a gwrthod darparu gwybodaeth ar gais.

MONITRO PROSIECTAU

76. Mae'n ofynnol gan y Comisiwn Ewropeaidd bod cynnydd eich prosiect yn cael ei fonitro a bod ei lwyddiant yn cael ei werthuso ar ôl ei gwblhau. Bydd gofyn i chi ddarparu diweddariadau rheolaidd ar ei gynnydd ac adroddiad terfynol ar ei berfformiad dri mis ar ôl ei gwblhau pan fydd y prosiect yn cael ei werthuso yn erbyn yr amcanion a'r targedau sydd yn y cais a gymeradwywyd. Os na fydd y prosiect yn cyrraedd y targedau hyn ac, ar sail y cynnydd a wnaed mewn gwirionedd, ni fyddai'n gymwys i gael cymorth grant o dan y cynllun, gellid cymryd camau i adennill y grant sydd wedi'i dalu.
77. Bydd yn ofyniad ar gyfer dyfarnu'r grant bod y cyfarpar sy'n cael ei brynu gyda chymorth grant ac unrhyw adeiladau y telir grant amdanynt, yn cael eu cadw yn eu lleoliad gwreiddiol, yn weithredol ac mewn cyflwr da, ac yn cael eu defnyddio at y dibenion a nodwyd yn y cais gwreiddiol, am bum mlynedd ar ôl dyddiad cwblhau'r prosiect. Mae hyn er mwyn sicrhau hirhoedledd y prosiect a sicrhau cyfran barhaol o fanteision y prosiect i'r cynhyrchwyr sylfaenol.
78. Bydd angen cwblhau ffurflen fonitro bellach ddwy flynedd ac eto bum mlynedd ar ôl cwblhau'r prosiect. Bydd ymweliadau â'r safle'n cael eu cynnal ar ganran o'r prosiectau a gymeradwyir o fewn pum mlynedd i ddyddiad cwblhau'r prosiect er mwyn sicrhau bod y cyfarpar a brynwyd gyda'r grant yn parhau i fod ym meddiant yr ymgeisydd a'i fod yn defnyddio'r adeilad a/neu'r cyfarpar a brynwyd gyda'r grant a bod y busnes yn perfformio yn ôl y disgwyl.
79. Mae'n rhaid ichi ganiatáu i swyddogion Llywodraeth Cymru a'r Comisiwn Ewropeaidd, neu eu cynrychiolwyr, arolygu'r prosiect ar unrhyw adeg resymol o fewn y cyfnod o bum mlynedd.

DIWEDD PARTNERIAETH ARLOESI EWROP

Fersiwn: 3

Dyddiad Cyhoeddi: Mai 2018

Tudalen 17 o 18

Cyhoeddwyd gan: Llywodraeth Cymru

80. Mae'n rhaid cyflwyno pob hawliad i Lywodraeth Cymru erbyn 30 Mehefin 2023 fan bellaf. Mae'n rhaid cwblhau holl weithgarwch y prosiect mewn da bryd i'r cyfrifon a'r cofnodion gael eu harchwilio ac i hawliadau gael eu paratoi a'u cyflwyno erbyn y dyddiad hwn.

GWEITHDREFN APELIO

81. Os gwrthodir cais, bydd y rhesymau am ei wrthod yn cael eu hegluro. Byddwn yn fodlon trafod unrhyw addasiadau y gallai fod eu hangen i wneud y prosiect yn dderbyniol.
82. Os yw cais yn dal i gael ei wrthod bydd gweithdrefn apelio yn cael ei sefydlu ar ffurf cyflwyniad llafar neu ysgrifenedig i bobl a benodir gan Weinidogion Cymru ac sy'n annibynnol arnynt.

GWEITHDREFN GWYNO

83. Os ydych chi'n teimlo nad ydym wedi dilyn y drefn gywir wrth ddelio â'ch cais efallai yr hoffech wneud cwyn yn unol â Pholisi Cwynion Llywodraeth Cymru sydd ar gael drwy'r post neu ar y wefan yn:

http://gov.wales/contact_us/makeacomplaint/complaintspolicy/?skip=1&lang=cy